

VÆRLØSE FOLKEMUSIKANTER 1978-2018

40-års jubilæumsskrift

Denne 'side 0' er tilføjet med to formål:

- (1) Indholdsfortegnelse for bedre overblik kan ses nedenfor.
- (2) 'Two Page View' vil vise venstre og højre side som i den trykte udgave:
(0)-1, 2-3, 4-5, ... 30-31, 32.

Indholdsfortegnelse (med sidetal i den trykte udgave):

[Forside]	1
Værløse Folkemusikanter	2
Dirigenterne	5
Den første tid	6
Repertoiret	8
Vore egne nodeskrivere	10
Spil til dans	12
Koncerter	15
Spillemandsmessen	18
Samspillet med Værløse Kirke	20
Workshops	21
Indspilninger	22
Hæderspriser	23
Weekendture	24
Rejser	27
Gruppebilleder med navne	30
[Bagside]	32

VÆRLØSE FOLKEMUSIKANTER

1978-2018



40-års jubilæumsskrift

Værløse Folkemusikanter har sin oprindelse i 1978 som et aftenskolehold under den daværende Værløse Musikskoles voksenafdeling. Initiativtager og første orkesterleder var Lene Jørgensen, som også kom til at stå for dansehold og sanghold i musikskolens regi.

Interessen for folkemusik var på et højdepunkt i halvfjerdserne, og allerede fra den første sæson deltog der en snes spilleglade amatører fordelt på så vidt forskellige instrumenter som blokfløjte, violin, mandolin, klarinet, trompet, harmonika, guitar og kontrabas.

Hyggeligt sammenspil var nok mest beskrivende for ambitionsniveauet. Ikke alle var lige skrappe nodelæsere, og repertoiret tog i første omgang udgangspunkt i simple arrangementer af dansk folkemusik. Der var heller ingen optagelsesprøve til orkestret, og deltagertallet lå op gennem firserne på 25-28 musikanter. Nogle var der i kortere tid, men nye kom stadig til.

Fra omkring 1990 har deltagertallet ligget omkring 18-20, og optagelse i Værløse Folkemusikanter er i dag forbundet med en vurdering fra et optagelsesudvalg bestående af orkesterlederen plus et par musikanter. Forud er der gået en prøveperiode, hvor alle parter har kunnet se hinanden an. Den allerførste betingelse er, at det nye instrument passer ind i orkestrets instrumentale balance. I alt omkring 75 musikanter har deltaget gennem årene, og blandt de nuværende 17 orkestermedlemmer er der stadig et par 40-års veteraner.



Aftenskoleholdet under ledelse af Lene Jørgensen (1981-1982)

Gruppebilledet fra en af de første sæsoner er taget i den daværende Multisal under Værløse Bibliotek, der hvor nu Kulturhuset Galaksen ligger. Billedet ser ikke ud til at stamme fra en helt almindelig øveaften, men måske fra en aften med dansere eller fra et arrangement med publikum. 27 personer har kunnet identificeres (se side 30). Kun den lille blokfløjtespiller på første række forekommer ukendt.

Gennem alle årene har tirsdag aften været orkestrets faste øveaften. Efter nogle år med lokaler på Syvstjerneskolen blev residensen flyttet til Værløse Kirke, hvor vi i mange år har nydt godt af kirkens faciliteter og et fint samkvem med kirkens personale.

Værløse Folkemusikanter lægger vægt på det gode fællesskab, som også omfatter musikanternes familier. Ægtefæller deltager altid i julesafslutninger, weekendudflugter og udlandsrejser, og i de tidlige år var også børn en væsentlig del af fællesskabet.

Selv om der gennem årene til stadighed er kommet lidt yngre medlemmer til, er gennemsnitsalderen øget støt, og stort set alle er i dag glade pensionister. Set fra den positive side har det betydet, at alle har overskud til at fokusere på de musikalske udfoldelser, og kvalitetsniveauet af orkestrets frembringelser er ganske betydeligt højere end i de tidlige år. (Vi vægrer os selvfølgelig ved at tro, at denne vurdering kan tilskrives nedsat høreevne eller nedsat dømmekraft.)



Før festmiddagen på en weekendtur (Pedersborg 2011)

Værløse Folkemusikanter har gennem årene udviklet sit repertoire, sin rutine og sine spillefærdigheder, så orkestret er i stand til at spille til mangfoldige formål. Engagementerne (typisk 12-16 om året) har fx omfattet spil for dansere, arrangementer i lokalsamfundet, stævner, koncerter, musikgudstjenester m.m. Musikken er også ved et antal lejligheder blevet foreviget på MC og CD, og orkestret har spillet i dansk radio (cd) og i svensk lokalradio (live).

Værløse Folkemusikanter har siden 1987 været organiseret som en forening, der varetager orkestrets interesser i musikskolen (nu Furesø Musikskole) og tager sig af hele den udadvendte virksomhed, herunder engagementer og kontakter med andre spille- og dansegrupper. Foreningen ledes af en bestyrelse på tre medlemmer. Bestyrelsen nedsætter udvalg som fx repertoireudvalg, optagelsesudvalg, weekendudvalg m.fl.

Medlemmerne af Værløse Folkemusikanter betaler almindeligt aftenskolekontingent til Furesø Musikskole, som aflønner orkesterlederen. Derudover har der aldrig været behov for foreningskontingent, idet store og små honorarer for optræden har kunnet finansiere fx hytteleje til weekendudflugter, andre sociale arrangementer, kørselsgodtgørelser og andre almindelige driftsomkostninger.

Om de kommunale relationer i øvrigt: Værløse og Farum blev pr. 1. januar 2007 sammenlagt til Furesø Kommune. Inden da modtog Værløse Folkemusikanter i efteråret 2006 Værløse Kommunes Kulturpris. Året forinden havde orkestret spillet ved det fælleskommunale sankthans-arrangement ved Furesøbad.

LDN



På blokvognen ved Farum-Værløse sankthans-arrangement (Furesøbad 2005)

*Lene Jørgensen 1978-1989**Finn Jacobsen 1991-2016**René Axelsen 2016-*

Gennem de forløbne 40 år har Værløse Folkemusikanter kun haft fire dirigenter. De to af dem dækker tilsammen 36 år. Der har således ikke været meget gennemtræk i den musikalske ledelse.

Orkestrets initiativtager, Lene Jørgensen, var også dets første dirigent fra stiftelsen i september 1978. Lene var uddannet musikpædagog og blev få år efter orkestrets oprettelse organist i Værløse sogn. Hun var et sjældent udadvendt og varmt menneske med stor interesse for folkedans og folkemusik. Efter godt 10 år ønskede Lene Jørgensen i 1989 at ophøre som dirigent, men hun fortsatte som 2. violinist i orkestret frem til foråret 1996. Lene døde i 2009. Orkestret havde skiftende dirigenter og gæstelærere i et par sæsoner efter 1989.

Derefter overtog den konservatorieuddannede klarinettist Finn Jacobsen fra bl.a. Farum og Værløse Musikskoler ledelsesopgaven. Han er velkendt i folkemusikkredse som en dygtig musiker og instruktør og kunne de følgende 25 år glæde Værløse Folkemusikanter med sin inspirerende ledelse. I hans tid er orkestrets tekniske formåen blevet bedre år for år. Efter 25 år ønskede Finn Jacobsen at trappe ned. Hans indsats fejredes fortjent med en afskedsreception i april 2016 i Værløse Kirke med stor deltagelse også udefra.

Fra 2016 har den ligeledes konservatorieuddannede violinist René Axelsen fra Furesø Musikskole været musikalsk leder af Folkemusikanterne. Han er kendt i hele Danmark som en rigtig spillemand og stor pædagog med stor interesse og viden om folkemusik og folkedans. Mange af de violinspillende medlemmer af orkestret har gennem tiderne fået undervisning af René Axelsen, men alligevel har hans instruktioner hurtigt kunnet høres på en forbedret violinklang.

Peter Rusch Svendsen, som var med fra efteråret 1978, kan berette følgende:

For mig begyndte det hele med, at jeg blev opfordret af en af vores venner, Annette Sahrer, til at spille kontrabas i hendes nystartede sammenspilsgruppe i september 1978. Som dreng havde jeg spillet på forskellige instrumenter, såsom orgel, guitar, mandolin og violin, men aldrig kontrabas.

Jeg fandt ud af, at jeg kunne låne en kontrabas på soldaterhjemmet i Kirke Værløse, hvorefter jeg lærte nogle enkle basgange til folkemusikken.

Efter et par måneder blev Annette Sahrer desværre sygemeldt og måtte stoppe. En del af os blev meget velvilligt flyttet over på Lenes nystartede sammenspilshold, senere Værløse Folkemusikanter. For mig blev det til begyndelsen på 40 dejlige år med Værløse Folkemusikanter. Jeg blev i den grad grebet af at spille kontrabas til folkemusikken. Den lånte bas blev efterhånden udskiftet med en nykøbt kontrabas, hentet hjem fra Prag.

Annette Sahrers datter Vibeke på ni år kom også over på Lenes hold. Hun spillede violin og fik privat undervisning af en lærer på Konservatoriet. Birgit Tyllsen og hendes to piger Marianne og Henriette, og også det blinde ægtepar Mogens og Margrethe fra Skovlunde, kom over på Lenes hold. Mogens spillede violin og komponerede en fødselsdagspolka til Vibeke på hendes 10 års fødselsdag i 1979. Denne polka (nodesamlingens nr. 3) spiller vi stadigvæk hver gang en af musikanterne har fødselsdag. Der var også en blokfløjtespiller, der hed Janet Vahl.

På Lenes hold blev vi efterhånden mellem 20 og 30 musikanter, heraf en del store børn. Lenes mand Erik, en erfaren kontrabassist, spillede med. Jeg var glad for at have en at støtte mig til. Vi øvede hver tirsdag aften på Syvstjerneskolens, hovedsagelig dansk og svensk spillemandsmusik som 'Den skønne vals', 'Fynbo nr. 1 og 2', 'Polka sekstur', 'Bitte mand i knibe', 'Gånglåt från Äppelbo', 'Sjijnmyrvals' (Bornholm), 'Totur fra Vejle', 'Stødt kanel' m.fl. Vi skulle øve os til Spillemandsstævnet i Aldershvileparken med 'buskspil' og meget mere. For mig og min familie var det noget ganske nyt, og ikke mindst for vores børn var det spændende.

Allerede ved 2. sæson startede Lene et børneorkester hjemme hos sig selv, hovedsagelig for børn af orkestret. Vores to ældste, Mette og Mads, samt Kamma og Lars' Benedikte var med, for at nævne nogle jeg kan huske.

Lene var en fremragende leder, sørgede for en god stemning og havde blik for den enkelte. Der blev arrangeret afslutningsfester for musikanterne og deres familier, fællesspisning og underholdning. Børnene var ellevilde.

PRS



*Børneorkester
(omkring 1980)*



*1988: Billede bragt
af lokalavisen
VærløseNyt ved
orkestrets første
runde fødselsdag*

Repertoiret er samlingen af de melodier, som det giver god mening for orkestermedlemmerne at spille. Repertoiret udvikler sig i takt med, at musikanterne opnår større rutine og får mod på at gå i en ny musikalsk retning.

Lene Jørgensen var som musiklærer og orkestrets dirigent den, der fandt melodierne til de første 80 numre. Hendes tætte kontakt til Tingluti viser sig også i et bredt udvalg af udenlandske kredslande. Da Lene samtidig ledede et dansehold for voksne, blev der mulighed for at afprøve, om der overhovedet kunne danses hertil. Ved at melodien blev spillet på skift af instrumenterne, blev der variation i klangbilledet. Lene bød alle former for akustiske instrumenter velkommen, bare der ikke kom for mange af én slags. Der blev også gjort plads til nye medlemmer, der ikke havde speciel interesse i gamle danske folkedanse.

Hans Engel spillede klarinet og var derudover en glimrende organisator for orkestret. Med stiftelsen af Værløse Folkemusikanter som forening kunne der afholdes kurser, engageres gæstedirigenter, udgives kassettebånd og udskrives komponistkonkurrence. Repertoiret fra numrene 80 til 160 er præget af disse udadvendte initiativer.

I de 25 år, hvor Finn Jacobsen var dirigent, gav han orkestret mod til at lære bl.a. flere selskabsdanse og lod sig engagere til udespil. Finn havde tætte kontakter til Foreningen til Folkedansens Fremme og havde oplært flere af musikanterne til at stå som forspillere (Torben, Ulrick, Hans, Nils, Jytte m.fl.). Repertoiret blev herefter suppleret med flere spillemandsmelodier i Finns arrangement til netop dette orkestres instrumenter.

I den første tid havde hvert medlem en komplet samling noder med arrangement for alle instrumentgrupper. For en forening i Værløse Kommune lod det sig gøre at kopiere 2-sidigt på Pædagogisk Central og forsyne samlingen med indholdsfortegnelse, spiralryg og iøjnefaldende for- og bagside. Senere, da numrene nærmede sig 200, var det mere fremtidssikret med friske kopier uddelt til at sætte i ringbind. Da flere og flere musikanter bogstavelig talt var tyngt af at slæbe noder frem og tilbage til øvelse og optræden, måtte nye muligheder undersøges for at skanne noder og lægge dem på webserver. I det seneste årti er det blevet almindeligt, at musikanter blot stiller deres tablet/iPad på nodestativet, parat til at hente den aktuelle node frem.

Håndteringen af stadig flere noder ledte med tiden også til spørgsmålet om at sortere i strømmen af noder. Der blev lagt en strammere kurs og afgørelsen om hvorvidt en konkret node skulle optages, blev pålagt et repertoireudvalg.

Det fik den betydning, at ud af 22 nykomponerede melodier indleveret til konkurrence i anledning af orkestrets 20-års jubilæum gik de 17 melodier hurtigt i glemmebogen og blot 5 kompositioner (af orkestrets egne musikanter) fandt senere vej til repertoiret. Tilsvarende var temmelig mange melodier fra workshops i irsk, græsk, tango, klezmer, cajun mv. godt nok levedygtige i nogle måneder, hvorefter kun to ud af ti blev fundet egnede til optagelse i orkestrets repertoire.

Der lå også en opgave med at få fjernet gamle numre, der ikke længere gav mening. Nodesamlingens numre fik som konsekvens nogle 'huller'. Dog forekom det ubekvemt at genbruge numrene til de melodier, som orkestret aktuelt var på vej til at indøve. Den slags melodier, der blev øvet uden senere at komme med i repertoiret, kunne eksempelvis være akkompagnement til sange ved særlige begivenheder og salmer til musikgudstjenester. Eller folkedansmelodier benyttet ved udespil efter opfordring fra danserne/instruktøren.

Orkestret har med tiden opnået rutine i at spille et bredere udvalg end det vedtagne repertoire. Ved spil for dansere bliver numre fra Spillemandskredsens '358 danske folkedansmelodier' ofte efterspurgt. På et tidspunkt blev alle 702 melodier i partiturdgave lagt på Værløse Folkemusikanterers webserver (ikke offentligt tilgængeligt). Senere har Spillemandskredsen mere bekvemt lagt frit tilgængelige enkeltstemmer for alle numrene på nettet.

Hvilke dele af repertoiret bliver til stadighed anvendt? Det gør faktisk samtlige genrer, enten valgt ud til udespil eller fundet frem til en af sæsonens øveaftener. På den måde bliver også orkestrets nyere medlemmer rutinerede i at spille melodier fra hele repertoiret.

HW/TW



Op gennem tiden har forskellige af orkestrets medlemmer og dirigenter leveret nodemateriale - enten som egne kompositioner eller som arrangement af allerede komponerede melodier.

3



*) Lad os gratulere, lad os celebrere,
lad os si' til lykke her på dagen!
Nok et år er gået, fødselsdagen nået,
og vi ønsker, at du må få fle'r af dem!

3



Fødselsda'spolka



Komponeret af
Mogens Christensen

Mogens Christensen leverede allerede fra orkestrets begyndelse den festlige 'Fødselsda'spolka', der fik nr. 3 i repertoire og som er det oftest anvendte nummer i Værløse Folkemusikanter - det afspilles og afsynges, hver gang nogen i orkestret fylder år. Fødselaren skal dog gøre sig fortjent til denne fejring ved at medbringe kage el.lign. Teksten er skrevet af Lars Drud Nielsen et par år senere.

Lene Jørgensen, orkestrets stifter, arrangerede især i 1980-erne mange melodier, som var tilpasset orkestrets instrumentfordeling. Orkestret har stadig de allerfleste på repertoire. Udover dansk spillemandsmusik drejer det sig især om folkemusik fra Balkan og andre fjerne steder.

Hans Engel, som gennem mange år spillede klarinet i Værløse Folkemusikanter, var en af de mest produktive leverandører af kompositioner og arrangementer for en del instrumenter - hvor orkestret især anvender 'Liflig vals fra Værløse' (1993) og 'Værløse Hopsa' (1990).

Nils Kjeldsen, violinspiller, har bl.a. skrevet 'Hareskov Polka' (1995) og 'Ønskebøgens Vals' (1997), som bruges ofte, især ved arrangementer i lokalmiljøet.

Lars Drud Nielsen, orkestrets banjospiller, deltog ved orkestrets 25-års jubilæum i en konkurrence med 'Olga Polka'.

Torben Wamberg, harmonikaspiller, deltog i samme konkurrence med 'Seraphia'.

Ulrick Moos, violinist og 'koncertmester', har skrevet arrangement til 'The Entertainer' og 'Tango i D' af Albéniz.

Finn Jacobsen, orkestrets leder gennem 25 år, har skrevet nye arrangementer til mange melodier - og suppleret, hvis der f.eks. manglede en cello- eller basstemme.

René Axelsen, orkestrets leder fra 2016, har arrangeret mange af de stykker, som orkestret anvender - bl.a. numre som nedenfor fra samlingen 'Røddernes Nodebog' (Danske Folkedanseres Spillemandskreds 1984).

KP

1 "GAMLE JES SONNICHSEN'S STYK" I STEMME
(SØNDERHØNING - FANØ)

Orkestret har leveret musik til dans i forskellige sammenhænge uden dog at have spillet til faste ugentlige øvelser i en danseforening. Gennem adskillige år spillede man under orkesterleder Finn Jacobsens ledelse for Lenes dansehold en gang månedligt - hvor Lene Jørgensen var den ugentlige danseinstruktør. Repertoiret bestod af folkedanse fra alverdens lande, især Balkan. Ideen var, at dansene ikke skulle kræve ret megen instruktion, men skulle være lette og sjove at danse.

Efter Lenes bortgang overtog Anny Kjeldsen danseholdet, hvorefter repertoiret skiftede til især dansk folkedans - og hvor Værløse Folkemusikanter, nu med Nils Kjeldsen som forspiller, spillede til dansen en gang månedligt. Derudover arrangerede Anny Kjeldsen åbne kursusaftener med f.eks. tango og Les Lanciers, hvor orkestret med dirigent eller forspiller leverede musikken.



Ulrick som forspiller til Les Lanciers på Ellegården i Farum

Efter ophøret af Syvstjernedanserne i Værløse opstod det samarbejde med Farum Folkedansere, som stadig består. To gange årligt aftales det med danselederen, hvad der skal spilles ved de såkaldte 'kaffeaftener' på Ellegården. Værløse Folkemusikanter stiller med forspiller og et næsten fuldtalligt orkester. Derudover har orkestret spillet til danseaftener på Ellegården i forbindelse med workshops.

I forbindelse med musikgudstjenester og spillemandsmesser optræder folkedansere ofte med dans i dragter, og ved den udendørs pinsegudstjeneste i Andelslandsbyen Nyvang deltog flere af de kjoleklædte præster i dansen ved afslutningspolkaen.



Dansen går i Andelslandsbyen Nyvang 2. pinsedag 2007

Farum Folkedansere har tit stillet op til dans i folkedragter, bl.a. i Værløse Kirke, på Dyrehavsbakken og på Plænen i Tivoli.

Med Finn Jacobsen som dirigent og klarinetsspiller fik Inge Schmeltz Aabergs baldansere gennem nogle år leveret musik af Værløse Folkemusikanter. Det var en ny genre for orkestret, nemlig musik til kvadrille- og andre baldanse, som anvendtes af det bedre borgerskab ved 1800-tallets slutning. Et par af opvisningerne foregik på Frilandsmuseet, bl.a. i parken foran hovedgården fra Fjellerup.

Gennem flere år havde orkestret glæde af at spille for Ole Bjørn Larsens dansehold ved et årligt arrangement på Rødovregård. Ole var violin- og basspiller i Værløse Folkemusikanter.

Af og til inviteres Værløse Folkemusikanter til dansearrangementer, hvor man får tildelt en time eller to til egen musik, mens aftenen slutter af med såkaldt 'bunkespil', hvor alle spilleglade folk kan deltage, f.eks. ved Nøddeknækkernes arrangement på Nødebo Kro og Spillemandsdansen i Stades Krog i Lyngby. Selv om underlaget er græs, hænder det, at der danses spontant på Grundlovsdagen og på Håndværks- og Markedsdagen på Mosegaarden i Værløse.

På et udlagt dansegulv udfoldede dansen sig livligt, da orkestret gennem flere år spillede fra scenen ved det årlige Aldershivilestævne.

Efter at René Axelsen har overtaget jobbet som leder af Værløse Folkemusikanter, øves i endnu større grad dansk spillemandsmusik med udgangspunkt i samlingen '358 Danske Spillemandsmelodier', som i høj grad anvendes af spillemandsorkestre ved de såkaldte 'legestuer' rundt om i Danmark.

KP



Værløse Folkemusikanter spillede til Folkedans i Tivoli søndag den 11. juni 2017

Gennem de 40 år har Folkemusikanterne givet et utal af koncerter og har medvirket i mange typer musikalske begivenheder spændende fra musikgudstjenester, kirkekoncerter og spillemandsmesser i mange forskellige kirker til spil på hoteller, værtshuse, museer samt optræden i Danmarks Akvarium, Zoologisk Have, Tivoli og på Dyrehavsbakken. At spille til runde fødselsdage, sølv- og guldbryllupper samt til fester i firmaer eller hos private har også indgået i Folkemusikanternes opgaver.

At spille koncerter offentligt er altid en god udfordring for alle musikanterne, for det sætter et mål for en række numre, der skal øves og om muligt perfektioneres. På dagen konstaterer man så, om det ønskede resultat blev opnået. Særlig i orkestrets tidligere år kunne det hænde, at man kom upræcist fra starten på et nummer eller gik i stå undervejs. Det er meget sjældent i dag; de mange års sammenspil har givet stor rutine, ikke mindst for den enkelte musikanter i at have lært at spille bragende forkert uden at lade sig mærke med det og uden at komme ud af rytmen.

En anden og ikke uvæsentlig fordel ved koncerter er, at det ganske ofte er muligt at aftale et honorar for Folkemusikanternes medvirken. De herved indtjente beløb er gået til at finansiere en stor del af udgifterne til de årlige flerdages ture samt til vingaver i anledning af runde fødselsdage blandt medlemmerne.



På værtshus 'Arne B' i Svendborg (31. maj 2002)

Nogle gange i årenes løb har Værløse Folkemusikanter været engageret til at spille ved arrangementer og receptioner med et stort antal tilhørere. Som eksempler kan nævnes Coloplast i Humlebæk samt internationale kongresser og sportsstævner, hvor vi har spillet på Hotel 3 Falke, Hotel Scandic i Sydhavnen og på Nationalmuseet.

At være synlige eller måske rettere hørlige i lokalsamfundet har altid ligget Folkemusikanterne stærkt på sinde. Gennem mange år har Folkemusikanterne medvirket ved arrangementer på udstillingsstedet Skovhuset i Værløse, ved Historisk Forenings Grundlovsdag og Furesø museers Håndværks- og Markedsdag på Mosegaarden i Værløse, ved det årlige Høstmarked på Furesø kommunes Skolelandbrug i Stavnsholt, ved Kunstens Dag i Hareskovby og ved musikfestivalen på Skovgården i Værløse. Det nære samarbejde med Værløse Kirke betød at vi gennem mange år underholdt ved julebasaren i kirken med både folkemusik og julemusik.

Vi har spillet på mange af plejehjemmene i kommunen, deltaget adskillige gange i 'Så syng da, Furesø' i Galaksen, givet foyerkoncerter i Farum Kulturhus og spillet på Ellegården. Da det nye Furesø Rådhus blev indviet i 2017, spillede musikanterne i det store telt, der var rejst i dagens anledning.



Skovhuset, Værløse 1998



Koncert på Oluf Høst Museet i Gudhjem Kristi himmelfartsdag 2010



Koncert på Pantomimeteatret i Tivoli 2. pinsedag 2010

Spillemandsmessen er en gudstjeneste iklædt dansk folkemusik og den første af sin art på dansk. Teksten er skrevet af Holger Lissner. Musikken er komponeret af Ivan Bjerre Damgård og Michael Sommer med udgangspunkt i dansk traditionel dansemusik. Spillemandsmessen blev uropført i forbindelse med Danske Kirkedage i Roskilde i 2004 og blev udgivet på CD i 2006 med Jydsk på Næsen og sangere fra Grenaa Kirke. Tekst og noder blev lagt på internettet til fri afbenyttelse.

Spillemandsmessen blev især kendt efter udsendelse på DR1 som midnatsgudstjeneste i Skader kirke på Djursland nytårsnat 2006-2007. Værløse Folkemusikanter lod sig inspirere og påbegyndte indstudering af messen under ledelse af Finn Jacobsen. Ved højmessen i Værløse Kirke søndag den 11. marts 2007 med prædikant Johannes Krarup indgik store dele af Spillemandsmessen spillet af Værløse Folkemusikanter.

I de forløbne ti år har Værløse Folkemusikanter medvirket ved næsten tyve opførelser af Spillemandsmessen. Programmet tilpasses i hvert enkelt tilfælde til de lokale ønsker. Blandt Spillemandsmessens indlagte salmer kan nogle evt. udgå eller udskiftes med kendte salmer fra salmebogen. Det medvirkende lokale kor kan være nogle få kirkesangere eller et stort kor sammenbragt til lejligheden, og præstens indslag kan synges af præsten selv, af koret eller af en solist. Undertiden medvirker folkedansere under fx Introitus og Afslutningspolka.



Fotoopstilling før Spillemandsmessen i Værløse Kirke den 24. februar 2008

Udendørs opførelse af Spillemandsmessen er forbundet med en helt særlig stemning. Værløse Folkemusikanterers første komplette opførelse af Spillemandsmessen fandt sted ved 'Grøn Gudstjeneste' i Andelslandsbyen Nyvang 2. pinsedag 2007 under medvirken af præster fra samtlige sogne i Holbæk provsti. Derudover er det blevet en tradition, at højmesseren i Ballerup Kirke under Ballerup Musikfest hvert andet år tager form af en udendørs Spillemandsmesse (2009, 2011, 2013, 2015, 2017).



Spillemandsmessen under Ballerup Musikfest 2011

Værløse Folkemusikanterers har opført Spillemandsmessen i Værløse Kirke i 2008, 2013 og 2017. Hørsholm Kirke har lagt rum til Spillemandsmessen i 2009, 2014 og 2018. Derudover har der været opførelser en enkelt gang i et antal kirker:

2008 Farum Kirke
2010 Ørslev Kirke
2010 Kirke Såby Kirke
2010 Stengård Kirke
2017 Gudhjem Kirke
2018 Stavnsholt Kirken

LDN



Kirke Såby Kirke Pinsedag 2010

Gennem næsten alle de 40 år, hvor Værløse Folkemusikanter har eksisteret, har Værløse Kirke spillet en stor rolle for orkestret. Stifteren Lene Jørgensen blev organist i sognet, og allerede efter få år fik hun formidlet, at orkestret kunne holde sine ugentlige øvninger tirsdag aften i Værløse Kirke.

Et samarbejde med kirkerne i Værløse sogn i form af musikgudstjenester, høstgudstjenester og musikalsk underholdning af Folkemusikanterne ved arrangementer i kirkerne som fx den gennem mange år afholdte julebasar har derfor tillige været naturligt. Da Værløse Folkemusikanter indstuderede Dansk Spillemandsmesse, var Værløse Kirke det første sted, hvor vi opførte den - og nu har vi spillet Spillemandsmassen hele tre gange i det, som vi opfatter som 'vores kirke'.

Da hovedparten af musikanterne var ophørt med at være arbejdsramte, drøftedes mulighederne for at kunne øve en formiddag i stedet for om aftenen. Men da kirken ikke kunne stille lokaler til rådighed om dagen, ville vi skulle skifte øvested. Og så faldt forslaget om at ændre øvetidspunkt til jorden, så vi spiller stadig sammen tirsdag aften i Værløse Kirke.

JC



Sidste prøve før Spillemandsmessen med kor og orkester i Værløse Kirke 2013

Det er jo godt nok til øveaftenerne at have det faste repertoire, den velkendte nodesamling og den sædvanlige dirigent, men det forhindrer ikke, at man kan få appetit på andre typer musik og modtage inspiration fra gæsteinstruktører, der kommer fra andre musikalske miljøer. Værløse Folkemusikanter indbød derfor i en lang periode mindst én gang årligt en fremmed instruktør enten til en øveaften eller til en temaworkshop i forbindelse med et lørdagsarrangement på Ellegården i Stavnsholt, hvor orkestret og Farum Folkedansere øvede om eftermiddagen med hver sin instruktør. Derefter var der åben legestue for alle andre gæster om aftenen, hvor de nye numre fra eftermiddagens træning indgik som en del af programmet.

At Folkemusikanterne spænder vidt hvad angår musikalsk appetit, illustreres af at vi har haft instruktører inden for udenlandsk folkemusik i form af amerikansk Cajun-musik, Klezmer-musik med Øjvind Ougaard, svenske slängpolskaer med Ole Søegaard og anden svensk folkemusik med Eva Thestrup, som medbragte nogle meget sære og sorte polskaer. En tangoworkshop har vi også haft.

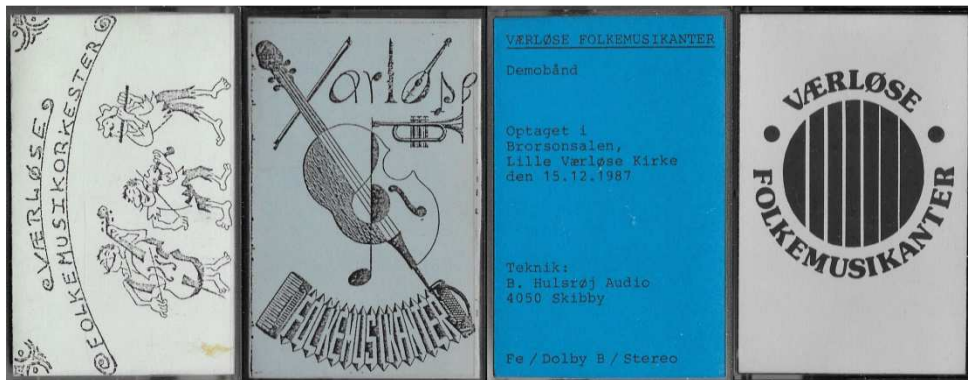
Flere genrer inden for dansk folkemusik har vi fået tilført et øget kendskab til ved at have haft instruktører som Boris Samsing fra De Nordiske Spillemande, der gav os flere af deres arrangementer, som nu er indgået i vores nodesamling. Andre instruktører har været Peter Uhrbrand i musik fra Fanø, Kenneth Krak med Læsømusik og Carl Erik Lundgaard fra folkemusikgruppen 'Lang Linken'. Orkestrets nuværende dirigent, René Axelsen, har også for år tilbage instrueret i musik til danske folkedanse ved en af de mange workshops.

JC

*Workshop på Ellegården
med Læsødanse
ved Kenneth Krak
29. januar 2011*



Værløse Folkemusikanter har allerede fra de tidligste år dokumenteret deres musik ved indspilninger på kassettebånd (MC) og senere på CD. Hver gang har det været en god anledning til at koncentrere sig om et projekt og derved højne orkestrets spillestandard. Den seneste MC fra 1993 og de to senere CD-indspilninger fra 1998 og 2004 har været bragt til salg i offentligheden.



Kassettebånd (MC) indspillet af Værløse Folkemusikanter

Den første CD blev indspillet og udgivet i 1998. Den indeholder 20 numre af overvejende dansk og svensk folkemusik, alle optaget i Værløse Kirke på én dag, den 24. oktober 1998. Den anden CD med titlen 'Værløse Folkemusikanter 25 år' skulle markere jubilæet i 2003, men blev først indspillet i marts-november 2004. Blandt de i alt 24 numre er otte numre indspillet af mindre grupper i orkestret.



CD'er indspillet og udgivet af Værløse Folkemusikanter (1998 og 2004)

Værløse Kommune gav i 1994 efter indstilling fra Værløse Folkemusikanter kommunens lederpris til Lene Jørgensen for hendes store indsats inden for fritidsaktiviteter i kommunen - konkret inden for musik-, sang- og danseaktiviteter.

At spille til dans er en vigtig opgave for et folkemusikorkester. Da en af de to lokale dansegrupper, som orkestret spillede for, Syvstjernedanserne, blev opløst, fandt den daværende bestyrelse det vigtigt at finde en anden dansegruppe at samarbejde med. Hvad var mere nærliggende end at kontakte Farum Folkedansere i nabokommunen? Det viste sig, at der var gensidig interesse for et samarbejde, som blev indledt i 2005.

Dette var baggrunden for, at Værløse Kommune i 2006 gav en kulturpris til Værløse Folkemusikanter med følgende motivering: 'Værløse kommune ønsker gennem sin kulturpolitik at påskønne en aktiv indsats af betydning for kulturlivet i Værløse.' Kommunesammenlægningen af Værløse og Farum var allerede besluttet, og det spirende samarbejde mellem Værløse Folkemusikanter og Farum Folkedansere var baggrund for tildelingen. Der fulgte 5000 kr. med prisen. Hermed begyndte et varigt samvirke med Farum Folkedansere, bl.a. udmøntet i spil til dans et par gange om året ved folkedansernes 'kaffeaftener' på Ellegården i Farum.

HM



Fællesskabet i orkestret omfatter ikke kun musikken, men er i høj grad også socialt. Vi kan lide at være sammen og derfor har der ved orkestermedlemmers runde fødselsdage, sølv- og guldbrillupper ofte været andre orkestermedlemmer med på gæstelisten ved festerne - og flere gange er det hændt at hele orkestret med ledsagere har været inviteret. At fællesskabet er stærkt ses også af, at udmeldelser er sjældne. Hvis et nyt medlem fortryder, sker det som regel allerede efter det første eller andet år. Ellers synes medlemskab at være på livstid eller i hvert fald så længe, man kan håndtere sit instrument.

Gennem mange år har der været en weekendtur eller flerdagestur med meget stor tilslutning fra musikanterne, deres ledsagere og for år tilbage også børn. Selv om alle ture har været forskellige, har de altid været gennemført efter nogenlunde samme skema med overnatning i en feriekoloni et smukt sted, udflugter af historisk og kulturel art ofte med besøg i en interessant kirke eller et lokalt museum. Hertil kommer en eller flere koncerter på et offentligt sted som kunne være på byens torv eller museum. Fælles måltider, en festmiddag med god mad og en sang til lejligheden indgår som faste elementer i programmet.



Hammershus borggruin, Bornholm maj 2001

Flerdagesturene forestås af et særligt udvalg, som altid har været dygtige til at sammensætte et godt program. Da flertallet af orkestermedlemmerne for år tilbage var arbejdsramte, foregik turene ofte i store bededagsferien, som gav mulighed for nogle sammenhængende dage. Første weekendtur gik til Fakse Ladeplads i 1980. Turene har givet mulighed for at besøge eksotiske øer i Danmark. Udover Sydhavsøerne Lolland og Falster har vi været på Langeland, Fejø, Bogø, Møn og Bornholm. Selv nogle ture i Skåne og så langt op i Sverige som til egnen ved Jönköping er det blevet til.

Bornholm er nok det sted, vi har været flest gange - og årsagen er, at vores bassist gennem alle 40 år stammer herfra og kommer der mange gange årligt på grund af sit arbejde og sit sommerhus på øen. Senest var vi på Bornholm i 2017 og tilmed i hele fem dage i det bedste vejr, der var den sommer. Vi spillede på kroen på Christiansø og gav Spillemandsmesse i Gudhjem kirke med et stort kor. På Bornholm har vi i 2001 og 2011 også spillet på Oluf Høst Museet i Gudhjem.

Mindeværdige besøg i løbet af weekendturene har været rundvisninger med kyndige lokale guider i Kalundborg Kirke og St. Peders Kirke i Næstved. Tillige står Sorø kirke med Absalons og Holbergs grave, Bjernede Rundkirke og Fjenneslev Kirke stærkt i erindringen. Et besøg på den gamle radiostation i Kalundborg, der står helt urørt fra gammel tid, var også interessant.



Spurvejsmuseet Skjoldenæsholm, maj 2011

En meget speciel oplevelse var, da vi havde lejet os ind i en feriekoloni ved Kramnitz på det sydlige Lolland, at spille på nærliggende campingplads, hvor alle campister var klædt ud i amerikansk westerntøj med cowboyhatte og støvler og læderjakker samt hujende tilråb. En rundvisning på den store pumpestation ved Rødby, som holder hele det sydlige Lolland tørt, indgik også i programmet.

En anden gang boede vi i Gedesby på Falster og havde en hundekold weekend med vind fra Sibirien, men vi gik alligevel Gedser Odde rundt langs vandkanten og besøgte derefter Middelaldercenteret ved Nykøbing. Nogle år senere gik turen til Maribo med besøg i Maribo Domkirke og Birgittinerklostret, og der blev givet koncert på Rådhuset.

Udover de faste weekendture har det i mere end 25 år været en tradition at Folkemusikanterne fejrer Skt. Hansaften sammen med grill, folkemusik og dans på fliserne og bål hos en af musikanterne, der bor ned til Furesøen. Det foregår altid udendørs og deltagerne har lært at have varmt tøj på i den ofte ganske kølige og regnfulde sankthansaften, som selv det store bål ikke helt kan varme op.

JC



Sankthansaften i Farum 2007

Værløse Folkemusikanter har været på udlandsrejser til Sverige, Ungarn og Frankrig, alle gange med ægtefæller og første gang til Sverige også med børn.

Sverige: Dalarne, små 300 km nord for Stockholm, er et hotspot i svensk spillemandsmusik. Værløse Folkemusikanter har to gange, i 1988 og 2003, aktivt medvirket i det store spillemandsstævne Rättviksdansen sammen med spillemandsgrupper fra andre lande. I 1988 blev vores spil ligefrem transmitteret i svensk radio.

Rättviks Spelmanslag har en specialitet kaldet hvid lyd, frembragt af ca. 40 (velklingende) violiner, én kontrabas og én harmonika. At høre en gånglåt med denne orkestersammensætning er noget ganske specielt og meget inspirerende. Også Orsa Spelmanslag, med professionelle musikere og med ABBA-Benny Andersson som indpisker og komponist, var til stor inspiration selv for amatører som Værløse Folkemusikanter. Vi har da også i dag flere af Benny Anderssons numre på repertoire.

Vi var i Rättvik indlogeret i rustikke bjælkehytter tæt på Siljansøen og tog herfra på udflugter bl.a. til kobbergruberne i Falun, til Carl Larsson-gården i Sundborn og til Zornmuseet i Mora.

Rättvik 1988



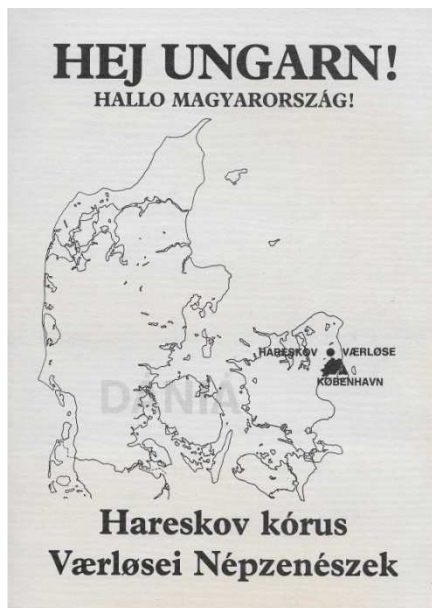
Rättvik 2003



Ungarn: Den 23. oktober 1989, på 33-årsdagen for den ungarske opstand, blev 'Republikken Ungarn' proklameret. Det faldt tilfældigvis tidsmæssigt sammen med, at Værløse Folkemusikanter sammen med Hareskovkoret besøgte et ungarsk kor, først i Budapest med vore folkløvenner som guider, derefter privat indkvarteret i byen Mosonmagyaróvár, 140 km nordvest for Budapest. Det var rørende at opleve glæden i landet over at være befriet for det sovjetiske åg - vel næsten svarende til stemningen i Danmark ved befrielsen i maj 1945.

Alle folkemusikanterne samledes i Budapest på Buda-restauranten Régi Országház med zigeunermusik og fem velsmagende ungarske retter for under 100 kr. Før afskeden åbnede den flinke engelsktalende tjener for veksling af danske hundredekronesedler til overkurs. For en gruppe af folkemusikanterne var det dagen efter et must at opleve det berømte Lakatos zigeunerensemble i Mátyás Pince. Selveste Sándor Lakatos kom hen til vores bord og affyrede på violinen sit signaturnummer 'Czárdás' af Monti. Så måtte vi til lommerne!

Det følgende år kom vore værter i Ungarn på genvisit hos os, naturligvis privat indkvarteret og under festlige former. Til stor jubel for gæsterne opførte Værløse Folkemusikanter operaparodien Kunigunde med Lene ved klaveret, Lars som skønjomfruen prinsesse Kunigunde, Hans som den ædle ridder Arthur og Ulrick som den fæle ridder Bertram.



Medbragt folder med oplysninger på ungarsk om Hareskovkoret og Værløse Folkemusikanter

På restaurant med zigeunermusik



Frankrig: I 1996 besøgte Værløse Folkemusikanter med ægtefæller en lille sydfransk landsby, Saint Jean Pla de Corts, lidt syd for Perpignan ved foden af Pyrenæerne. Hanne og Ulrick har feriehus i landsbyen og havde sørget for indlogering af hele gruppen samt for spilleaftaler i de omliggende småbyer.

Vi inviterede hele landsbyen til fest i forsamlingshuset Salle Polyvalente og havde til det formål medbragt marinerede sild og brændevin fra Danmark, ligesom Carlsberg som sponsor havde doneret flere fustager Elefantøl til landsbyens fadølsanlæg. I vore respektive køkkener fremstillede vi til festen 50 kg kartoffelsalat og 1000(!) frikadeller. Stor succes. Mellem retterne var franskmændene - omkring 250 - ude at danse til vores spillemandsmusik, og borgmesteren arrangerede da også et par dage efter en takkefest til ære for os med stor lokal deltagelse og med en kæmpepaella som hovedret. Paellagryden på landsbyens udendørs festplads var vel 2 meter i diameter!

Mens vi var i Frankrig, vandt Bjarne Riis i øvrigt Tour de France, og flere af os havde selvfølgelig anskaffet gule førertrøjer, som vi promenerede med i platanernes skygge. Riis' triumf inspirerede folkemusikanterne til flere fransksprogede sejrslimericks. Et eksempel: *Il y a un cycliste nordique / sans cheveux, mais les jambes sont chiques. / Sûrement c'est Riis. / Sur le Tour une surprise. / Sa victoire était magnifique.*

UM

**VÆRLØSE
FOLKEMUSIKANTER**



GROUPE FOLKLORIQUE DANOIS

ST JEAN PLA DE CORTS

FÊTE DE LA BIÈRE

LE 18 JUILLET 1996

AU PLAN D'EAU

**POUR LA PREMIER FOIS DANS LA REGION UN
GROUPE DE MUSICIENS DANOIS ANIMERA LA
PREMIERE PARTIE DE CETTE CHAUDE NUIT.**

**AMBIANCE NORDIQUE
DANS UN ECRIN DU SUD.**



*Optog i Saint Jean Pla de Corts.
Forrest ses Nicolaj Wamberg, som blev
født i orkestret i 1984, og som senere tog
en konservatorieuddannelse i folkemusik.*

(Billedet på plakaten er fra radiotransmissionen i Rättvik 1988)



Aftenskoleholdet med identifikation af tilstedeværende medlemmer (ca. 1981)

- (1) Hanne Oustrup, (2) Axel Nedergaard, (3) Erik Ougaard, (4) Otto Lang, (5) Asta Damgaard, (6) Poul Munk, (7) Lars Drud Nielsen, (8) Karl Larsen, (9) Gert Ørsted Andersen, (10) Anita Hess, (11) Hans Jørgen Hansen, (12) Erik Nyløkke Jørgensen, (13) Helle Wamberg, (14) Peter Rusch Svendsen, (15) Hans Engel, (16) Torben Hurvig, (17) Lene Jørgensen, (18) Jørgen A. Schmidt, (19) Edith Jensen, (20) Inger Engel, (21) Dot Hurvig, (22) Grete Lund, (23) Arne Klingenberg, (24) Henry Jensen, (25) Per Henriksen, (26) Gytté Klingenberg, (27) Joel Bøgh.



Fuldtdalligt fremmøde i Værløse Kirke ved sæsonafslutning 2018

Stående bagest: Kirsten Pedersen (vl.), John Cederberg (vl.), Bent Aabæk (vl.), Niels Nielsen (vl.), Lars Drud Nielsen (bjo.), Vibeke Ambeck-Madsen (gui.), Peter Rusch Svendsen (bas). Stående forrest: René Axelsen (vl., orkesterleder), Keld Tachau (bas), Jan Schou (vl.), Jytte Vilien (vl.), Ulrick Moos (vl.), Nils H. Kjeldsen (vl.), Helle Wamberg (kl.), Anni Kjeldgård (fl.), Jørn Jensen (kl.). Siddende: Hanne Moos (harm.), Torben Wamberg (harm.).

Værløse Folkemusikanter 1978-2018

40-års jubilæumsskrift

Redaktionsudvalg: John Cederberg (koordinator), Lars Drud Nielsen (layout og teknik), Kirsten Pedersen (billeder).

Øvrige bidragydere: Hanne Moos, Ulrick Moos, Peter Rusch Svendsen, Helle Wamberg, Torben Wamberg.

Forsidefoto og mange andre fotos: Per Stadel.

Tryk: Rosendahls, september 2018.



Grundlovsdag 1997 på Mosegaarden

www.vaerloesefolkemusikanter.dk
vaerloesefolkemusikanter@vaerloesefolkemusikanter.dk

